

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 9.9.2015
COM(2015) 450 final

2015/0208 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

kterým se zřizuje krizový relokační mechanismus a mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Důvody a cíle návrhu

Evropský program pro migraci, který Evropská komise přijala dne 13. května 2015¹, představuje okamžitá opatření potřebná k reakci na aktuální naléhavé a složité problémy v oblasti migrace, jakož i střednědobé a dlouhodobé iniciativy, které jsou nutné k vytvoření strukturálních řešení pro lepší zvládnutí migrace ve všech jejích aspektech.

Jako součást těchto okamžitých opatření přijala Evropská komise dne 27. května 2015 návrh rozhodnutí Rady, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka², kterým zavedla systém pro reakce na stav nouze podle čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Dne 20. července 2015 dosáhla Rada obecného přístupu k tomuto rozhodnutí³, které na dobu dvou let zavádí dočasný a výjimečný relokační mechanismus z Itálie a Řecka do ostatních členských států pro osoby, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu. Rada formálně přijme rozhodnutí, jakmile k němu Evropský parlament vydá své stanovisko, které se očekává v září 2015.

Vzhledem k nebyvalým tokům migrantů, kterých v Itálii a Řecku stále přibývá, a přesunu migračních toků ze středního do východního Středomoří a trasou přes západní Balkán směrem do Maďarska, přijala Komise [dne 9. září 2015] další návrh založený na čl. 78 odst. 3 SFEU, jenž obsahuje další dočasná opatření, která mají odlehčit azylovému tlaku na Itálii a Řecko, jakož i nové opatření ve prospěch Maďarska.

Evropská komise rovněž oznámila, že aktivace systému pro reakce na stav nouze podle čl. 78 odst. 3 SFEU bude předjímat stálé řešení. V této souvislosti sdělila, že do konce roku 2015 předloží legislativní návrh stálého systému pro relokaci, který by měl být aktivován ve stavech nouze.

Hlavním cílem tohoto legislativního návrhu je zajistit, aby Unie měla k dispozici pevný krizový relokační mechanismus, aby mohla ze strukturálního hlediska efektivně řešit stavy nouze v oblasti azylu. Takový mechanismus by měl být rychle aktivován ve prospěch kteréhokoli členského státu, který čelí stavům nouze v takovém rozsahu, jenž vynakládá značný tlak na dokonce i dobře připravené a fungující azylové systémy, rovněž s ohledem na velikost dotyčného členského státu. Cílem navrhovaného relokačního mechanismu je na jedné straně zajistit ve stavech nouze spravedlivé rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy za velká množství žadatelů, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, a na druhé straně zajistit řádné uplatňování dublinského systému včetně úplné ochrany práv žadatelů o mezinárodní ochranu. I když cílem návrhu je zavést nařízením (EU) č. 604/2013 krizový relokační mechanismus jako stálý rámec pro provedení relokačních opatření, budou tato opatření uplatňována v případech konkrétních stavů nouze v daném členském státě a svou podstatou zůstanou dočasná.

¹ COM(2015) 240 v konečném znění.

² COM(2015) 286 v konečném znění.

³ 11132/15, 24. července 2015.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Komplexní přístup k migraci

Návrh je součástí komplexního a systémového přístupu vůči migraci, po kterém volají všechny orgány Unie a který Komise začala provádět bezprostředně po přijetí evropského programu pro migraci. Klíčem pro zaručení účinnosti tohoto komplexního přístupu, je zajistit, aby byly politiky prováděny v praxi soudržným a doplňkovým způsobem. Pokud je to potřebné s ohledem na konkrétní situaci členského státu, by měla krizový relokační mechanismus proto doplňovat další praktická opatření uvedeného členského státu, a to od příjezdu státních příslušníků třetích zemí na jeho území až do ukončení všech příslušných řízení. V rámci tzv. „ohniskového“ přístupu, který navrhuje Komise, budou agentury EU poskytovat komplexní a cílenou podporu členským státům, které čelí na vnějších hranicích neúměrným migračním tlakům. Operativní podpora, kterou lze poskytovat na základě tohoto přístupu, zahrnuje registraci a prověřování nelegálních migrantů, jejich informování, azylovou podporu formou zařazování žadatelů o mezinárodní ochranu k příslušnému azylovému řízení a pomoc při registraci žádostí o mezinárodní ochranu, jakož i přípravu spisů k případům, zintenzivnění výměny informací a spolupráce pro účely vyšetřování zločineckých sítí napomáhajících nelegální migraci do EU, jakož i sekundární přesun v EU a koordinaci návratových operací.

Tento společný postup umožní členským státům řešit rychleji a účinněji migrační tlak plně v souladu se základními právy a rovněž posílit svou schopnost čelit problémům v oblasti migrace, azylu i vnitřní bezpečnosti.

Interakce s nouzovými relokačními programy na základě čl. 78 odst. 3 SFEU

Návrh, kterým se zavádí krizový relokační mechanismus, je třeba odlišovat od návrhů, které Komise přijala na základě čl. 78 odst. 3 SFEU ve prospěch některých členských států, které čelí náhlému přílivu příslušníků třetích zemí na svých územích.

Zatímco opatření, které Komise navrhuje na základě čl. 78 odst. 3 SFEU jsou dočasná, návrh, kterým se zřizuje krizový relokační mechanismus, zavádí metodu určující na dočasné období ve stavech nouze, který členský stát je odpovědný za prověřování žádostí o mezinárodní ochranu předložených v členském státě, jenž čelí stavu nouze, s cílem zajistit spravedlivější distribuci žadatelů mezi členskými státy ve stavu nouze, a tím umožnit fungování dublinského systému i v dobách krize.

Tento návrh stanoví přísné podmínky aktivace krizového relokačního mechanismu pro daný členský stát, zejména skutečnost, že tento členský stát čelí stavu nouze ohrožujícímu uplatňování dublinského nařízení vzhledem k extrémnímu tlaku v důsledku intenzivního a neúměrného přílivu státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, který klade značné požadavky na jeho azylový systém.

Zřízením krizového relokačního mechanismu není dotčena možnost, že Rada může na návrh Komise přijmout dočasná opatření ve prospěch členského státu čelícího stavu nouze charakterizovanému podle čl. 78 odst. 3 SFEU. Přijetí nouzových opatření na základě čl. 78 odst. 3 SFEU se nadále použije ve výjimečných stavech, ve kterých je potřebná reakce na stav nouze, jež může zahrnovat širší podporu související s migrací, pokud nejsou splněny podmínky využití krizového relokačního mechanismu.

Možné budoucí změny nařízení (EU) č. 604/2013

JAK JE UVEDENO V EVROPSKÉM PROGRAMU PRO MIGRACI A V SOULADU S POVINNOSTMI VYPLYVAJÍCÍMI Z NAŘÍZENÍ (EU) Č. 604/2013, PROVÁDÍ KOMISE V SOUČASNÉ DOBĚ ZEVRUBNÝ PŘEZKUM DUBLINSKÉHO SYSTÉMU NA ZÁKLADĚ FAKTŮ TÝKAJÍCÍCH SE JEHO PRÁVNÍCH, EKONOMICKÝCH A SOCIÁLNÍCH DOPADŮ, VČETNĚ DOPADŮ NA ZÁKLADNÍ PRÁVA. TYTO PRÁCE BUDOU TVOŘIT ZÁKLAD PŘÍPADNÉ DALŠÍ ZMĚNY DUBLINSKÉHO SYSTÉMU, ZEJMÉNA S CÍLEM DOSÁHNOUT SPRAVEDLIVĚJŠÍ DISTRIBUCE ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU V EVROPĚ ZA VŠECH OKOLNOSTÍ A NEJEN VE STAVECH NOUZE. 2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA, PROPORCIONALITA, ZÁKLADNÍ PRÁVA

- **Právní základ**

Tímto návrhem se mění nařízení (EU) č. 604/2013, a proto by měl být přijat v souladu s řádným legislativním postupem na stejném právním základě, a to čl. 78 odst. 2 písm. e) SFEU.

Krizový relokační mechanismus obsažený v tomto návrhu přináší stálé odchylky, které mají být aktivovány v konkrétních stavech nouze ve prospěch konkrétních členských států, a to zejména ze zásady stanovené v čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) č. 604/2013, podle které žádost o mezinárodní ochranu posuzuje ten členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Namísto této zásady návrh zavádí za řádně popsanych krizových okolností povinný distribuční klíč, který určuje odpovědnost za posuzování žádostí.

- **Zásada „proměnné geometrie“**

V souladu s Protokolem o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a k SFEU se Spojené království a Irsko mohou rozhodnout, že se chtějí účastnit přijímání tohoto návrhu. Možnost účastnit se jeho uplatňování mají i po přijetí návrhu.

Spojené království a Irsko jsou vázány nařízením č. 604/2013 na základě oznámení svého přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení podle uvedeného protokolu. Postavení těchto členských států ve vztahu k nařízení č. 604/2013 nemá vliv na jejich postavení v souvislosti s jejich možnou účastí na tomto nařízení⁴.

Podle Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU se Dánsko neúčastní přijímání opatření podle hlavy V Smlouvy o fungování EU Radou (s výjimkou „opatření k určení těch třetích zemí, jejichž státní příslušníci při překračování vnějších hranic členských států musí mít vízum, a opatření o jednotném vzoru víz“). Vzhledem k tomu, že Dánsko však uplatňuje stávající dublinské nařízení na základě mezinárodní dohody, kterou uzavřelo s ES v roce 2006⁵, oznámí v souladu s článkem 3 této dohody Komisi, zda si přeje obsah změněného nařízení provést.

- **Dopad návrhu na státy přidružené k dublinskému systému, které nejsou členy EU**

Souběžně s přidružením několika zemí, jež nejsou členy EU, k schengenskému *acquis*, Unie uzavřela několik dohod o přidružení těchto zemí také k dublinskému *acquis* / *acquis* Eurodac:

⁴ Skutečnost, že se tento členský stát neúčastní změny nařízení, nemusí znamenat, že nebude možné uplatnit dublinské nařízení v posledním platném znění ve smyslu článku 4a Protokolu 21.

⁵ Dohoda mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o kritériích a mechanismech pro určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v Dánsku nebo jiném členském státě Evropské unie a o systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy (Úř. věst. L 66, 8.3.2006, s. 38).

- dohoda o přidružení Islandu a Norska, uzavřená v roce 2001⁶,
- dohoda o přidružení Švýcarska, uzavřená dne 28. února 2008⁷,
- protokol o přidružení Lichtenštejnska, uzavřený dne 7. března 2011⁸.

S cílem stanovit práva a povinnosti Dánska, které (jak je uvedeno výše) je přidruženo k dublinskému *acquis* / *acquis* Eurodac prostřednictvím mezinárodní dohody, vůči uvedeným přidruženým zemím schválila Unie a přidružené země dva další nástroje⁹.

V souladu s třemi uvedenými dohodami přijmou přidružené země dublinské *acquis* / *acquis* Eurodac a jeho vývoj bez výhrad. Neúčastní se přijímání žádných aktů, které mění dublinské *acquis* nebo které na něj navazují (včetně tohoto návrhu), musí však v určité lhůtě po jejich schválení Radou a Evropským parlamentem oznámit Komisi své rozhodnutí, zda přijímají obsah tohoto aktu či nikoli. V případě, že Norsko, Island, Švýcarsko nebo Lichtenštejnsko nepřijmou akt, který mění nebo který navazuje na opatření související s dublinským *acquis* / *acquis* Eurodac, budou příslušné dohody ukončeny, ledaže smíšený výbor zřízený na základě dohod rozhodne jednomyslně jinak.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Hlava V SFEU, která se týká prostoru svobody, bezpečnosti a práva, svěřuje některé pravomoci v této oblasti Evropské unii. Tyto pravomoci musí být vykonávány v souladu článkem 5 Smlouvy o Evropské unii, tj. pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale proto jich z důvodu jejího rozsahu či účinků může být lépe dosaženo na úrovni Evropské unie.

Návrh zavádí relokační mechanismus s cílem řešit ze strukturálního hlediska stavy nouze v jakémkoli členském státě vzniklé intenzivním a neúměrným přílivem osob a dosáhnout spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy v krizových obdobích, přičemž jeho součástí je odchylka od kritérií pro určení příslušnosti stanovených v dublinském nařízení. Opatření EU se použije v podstatě, když si členský stát se situací nemůže poradit sám. Cílem návrhu je zajistit správné uplatňování dublinského systému v krizových dobách a při řešení otázky sekundárních přesunů státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy, což je problém, který je svou povahou nadnárodní. Je zřejmé, že opatření jednotlivých členských států nemohou uspokojivě odpovědět na společné problémy, s nimiž se v této

⁶ Dohoda mezi Evropským společenstvím a Islandskou republikou a Norským královstvím o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo na Islandu nebo v Norsku (Úř. věst. L 93, 3.4.2001, s. 40).

⁷ Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo ve Švýcarsku (Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 5).

⁸ Protokol mezi Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo ve Švýcarsku (Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 39).

⁹ Protokol mezi Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím k Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo ve Švýcarsku (uzavřený dne 24.10.2008, Úř. věst. L 161, 24.6.2009, s. 9) a Protokol k dohodě mezi Evropským společenstvím a Islandskou republikou a Norským královstvím o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo na Islandu nebo v Norsku (Úř. věst. L 93, 3.4.2001).

oblasti potýkají všechny členské státy. Ze zásady solidarity a zásady sdílené odpovědnosti vyplývá, že opatření EU jsou v této oblasti potřebná.

- **Proporcionalita**

Nařízení (EU) č. 604/2013 ve své stávající formě neupravuje nástroje umožňující dostatečnou reakci na stavy extrémního tlaku vyvinutého na azylové systémy členských států. Ukázalo se, že různé finanční a operativní opatření, které mají Evropská komise a EASO k dispozici na podporu azylových systémů několika členských států, jsou samy o sobě pro řešení stavů nouze nedostatečné. Pro vytvoření přiměřeného rámce pro naléhavé a závažné stavy v oblasti azylu nepřekračuje volba dalších opatření EU v tomto ohledu rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cíle, kterým je účinné řešení současného stavu.

- **Základní práva**

V důsledku zavedení krizového relokačního mechanismu budou zaručena základní práva stanovená v Listině základních práv EU (dále jen „Listina“), která mají žadatelé s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany.

Cílem tohoto návrhu je chránit právo na azyl a zásadu nenavrácení, jak je stanoveno v člancích 18 a 19 Listiny, a to zejména tím, že se zajistí rychlý přístup dotčených osob k příslušnému řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany. Cílem tohoto návrhu je dále zajistit plné respektování práva na důstojnost a osobní ochranu proti mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestu, jak je stanoveno v člancích 1 a 4 Listiny tím, že se zajistí přesun dotčených osob do členského státu, který je schopen jim zajistit odpovídající podmínky přijetí a perspektivu integrace do společnosti. Cílem tohoto nařízení je rovněž ochrana práv dítěte v souladu s článkem 24 Listiny a práva na celistvost rodiny v souladu s článkem 7 Listiny.

3. KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

Návrh zavádějící mechanismus, aby mohly být ze strukturálního hlediska řešeny stavy nouze v oblasti azylu, je předkládán v důsledku přetrvávající krize v oblasti azylu v několika členských státech, která přináší naléhavou potřebu lépe strukturovaného systému umožňujícího rychlé opatření Unie. Návrh navazuje na evropský program pro migraci, který byl rozsáhle konzultován se všemi zúčastněnými stranami.

Ostatní orgány EU a klíčoví aktéři již na toto téma vyjádřili své obecné názory. Ve svém prohlášení ze dne 23. dubna 2015 se Evropská rada zavázala zvážit možnosti organizování nouzové relokace mezi všemi členskými státy na základě dobrovolnosti. V souvislosti s diskuzí o programu pro migraci si Evropský parlament (na svém plenárním zasedání dne 19. května 2015) a Rada (dne 15. června 2015) vyměnili názor i na relokační mechanismus. Výbor Evropského parlamentu LIBE ve své zprávě vyzval Komisi k předložení návrhu stálého relokačního programu, který má být přijat v souladu s řádným legislativním postupem¹⁰.

¹⁰ Zpráva k návrhu rozhodnutí Rady, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka, Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, zpravodajka: Ska Kellerová (A8-0245/2015).

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a občanská společnost vyzvaly EU, aby využila nástroje vnitřní solidarity EU a zajistila spravedlivější systém distribuce žadatelů o mezinárodní ochranu.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Zavedení stálého rámce pro krizový relokační mechanismus nemá žádné důsledky pro rozpočet EU. Rozpočtové důsledky aktivace rámce budou muset být posouzeny v případě konkrétních okolností daných členských státech.

5. PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ ZVLÁŠTNÍCH USTANOVENÍ NÁVRHU

Tímto návrhem se mění nařízení (EU) č. 604/2013 tím, že se zavádí krizový relokační mechanismus a Komisi se svěřuje pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 SFEU, pokud jde o aktivaci uplatňování mechanismu, jakož i jeho pozastavení v případě konkrétního členského státu, za jasně popsanych podmínek.

Jsou upraveny tyto základní prvky:

- **Podmínky uplatnění krizového relokačního mechanismu pro členský stát**

Pro aktivaci krizového relokačního mechanismu musí Komise zjistit na základě podložených informací, a to zejména informací shromážděných úřadem EASO a agenturou Frontex, že členský stát čelí stavu nouze ohrožujícímu uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013 vzhledem k extrémnímu tlaku v důsledku intenzivního a neúměrného přílivu státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, který klade značné požadavky na jeho azylový systém. Stav nouze by měl mít takový rozsah, jenž vyvíjí extrémní tlak dokonce i na dobře připravený a fungující azylový systém, přičemž se rovněž zohledňuje velikost dotyčného členského státu.

Návrh stanoví jasné ukazatele, které by Komise měla mimo jiné při tomto posuzování zohlednit: celkový počet žadatelů o mezinárodní ochranu a nelegálních vstupů státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti za šest měsíců předcházejících přijetí aktu v přenesené pravomoci, zvýšení těchto počtů ve srovnání se stejným obdobím v předcházejícím roce, jakož i počet žádostí v přepočtu na obyvatele v relokujícím členském státě za předcházejících 18 měsíců ve srovnání s unijním průměrem.

- **Kategorie žadatelů, kteří mají být relování**

Navrhuje se, že krizový relokační mechanismus bude aktivován pouze v případě žadatelů, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu a za které by byl jinak podle kritérií stanovených v kapitole III nařízení (EU) č. 604/2013 odpovědný členský stát ve stavu nouze. Návrh tyto žadatele definuje coby osoby, které jsou státními příslušníky zemí, u nichž na základě posledních dostupných čtvrtletně aktualizovaných údajů Eurostatu o celounijním průměru činí míra uznaných žádostí o azyl 75 % či více.

- **Popis krizového relokačního mechanismu**

Podle krizového relokačního mechanismu posoudí žádosti těchto osob jiný členský stát (členský stát relokační). V takovém případě se odchylně od článků 21, 22 a 29 nařízení (EU) č. 604/2013 použije relokační postup stanovený v příloze IV.

Návrh stanoví jednoduchý relokační postup s cílem zajistit rychlý přesun dotčených osob do členského státu relokační. Každý členský stát určí národní kontaktní místo a sdělí je ostatním členským státům a Evropskému podpornému úřadu pro otázky azylu (EASO).

Členské státy v pravidelných intervalech, a nejpozději každé tři měsíce, oznámí počet žadatelů, kteří mohou být rychle relokováni na jejich území, a veškeré další relevantní informace. Relokující členský stát za pomoci úřadu EASO a případně styčných úředníků jiných členských států poté označí jednotlivé žadatele, kteří by mohli být relováni, a navrhne ostatním členským státům, že by tito žadatelé mohli být relováni na jejich území. Přitom by měla být dávana přednost zranitelným žadatelům. Po schválení ze strany členského státu relokace musí relokující členský stát přijmout formální rozhodnutí o relokaci žadatele a tuto skutečnost mu oznámit. Návrh upřesňuje, že žadatelé, jejichž otisky prstů musí být sejmuty ve smyslu povinností stanovených v článku 9 nařízení (EU) č. 603/2013, nesmějí být relováni, pokud jim otisky prstů nebyly sejmuty. Návrh také stanoví, že členské státy si ponechají právo odmítnout relovat žadatele, pouze pokud představuje problém pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, nebo v souvislosti s právem použít ustanovení o vyloučení v souladu s článkem 12 a 17 směrnice 2011/95/EU. Návrh předpokládá, že všechny procesní kroky je třeba provést co nejdříve, a to nejpozději dva měsíce poté, co členský stát relokace určí počet žadatelů, kteří by mohli být rychle relováni. V případě odůvodnitelných praktických překážek se předpokládají další odchylky.

Návrh obsahuje zvláštní záruky pro žadatele, kteří mohou být relováni do jiného členského státu. Návrh upřesňuje právo na informace týkající se relokačního postupu, právo být informován o rozhodnutí o relokaci, v němž musí být uveden přesně členský stát relokace, a právo být relován s rodinnými příslušníky do stejného členského státu. Při rozhodování o členském státě relokace zůstává zachována povinnost zohledňovat v první řadě nejlepší zájem dítěte v souladu s nařízením (EU) č. 604/2013. To znamená mimo jiné povinnost relokujícího členského státu upozornit ostatní členské státy, pokud žadatel, který má být relován, je nezletilá osoba bez doprovodu, a spolu s členským státem, který projevil zájem o relokaci dotyčné nezletilé osoby, zajistit ještě před relokací posouzení nejlepších zájmů dítěte v souladu s obecnou připomínkou č. 14 (2013) Výboru OSN pro práva dítěte o právu dítěte na prvořadě zohlednění jeho zájmů¹¹.

- **Aktivace krizového relokačního mechanismu**

Když Komise zjistí, že podmínky pro relokaci v případě konkrétního členského státu jsou splněny, přijme za účelem aktivace uplatňování relokačního mechanismu akt v přenesené pravomoci. Podle tohoto aktu v přenesené pravomoci se a) ověří, že jde o stav nouze v relokujícím členském státě; b) určí počet osob, které mají být z tohoto členského státu relovány; c) určí distribuce těchto osob mezi členskými státy pomocí vzorce pro distribuční klíč a d) stanoví doba uplatňování krizového relokačního mechanismu. Akt v přenesené pravomoci vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy jim byl tento akt Komisí oznámen. Akt v přenesené pravomoci lze uplatňovat nejdéle po dobu dvou let.

- **Metoda pro stanovení počtu osob, které mají být relovány**

Návrh stanoví objektivní a ověřitelné ukazatele, které musí Komise v souvislosti s přijímáním aktu v přenesené pravomoci, jímž se v případě konkrétního členského státu aktivuje krizový relokační mechanismus, zohledňovat při určování počtu osob, které mají být z daného členského státu relovány, a to zejména: počet žadatelů v přepočtu na obyvatele v relokujícím členském státě za 18 měsíců, a především za šest měsíců předcházejících přijetí

11

http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf

aktu v přenesené pravomoci, ve srovnání s unijním průměrem; kapacita azylového systému daného členského státu a účast tohoto členského státu na předchozích iniciativách solidarity, jakož i rozsah, ve kterém tento členský stát využíval předchozích solidárních opatření EU.

Navíc se zjišťuje maximální prahová hodnota pro osoby, které mají být relokovány, představující konkrétně 40 % počtu žádostí předložených danému členskému státu za šest měsíců předcházejících přijetí aktu v přenesené pravomoci.

- **Zvláštní pravidla v případě, že se členský stát dočasně nemůže účastnit relokační žadatelů**

S ohledem na to, že výjimečné okolnosti nelze vyloučit, návrh předpokládá, že členský stát může do jednoho měsíce od vstupu v platnost aktu v přenesené pravomoci, který aktivuje uplatnění relokačního mechanismu, oznámit Komisi s uvedením řádně podložených důvodů, které jsou slučitelné se základními hodnotami Unie zakotvenými v článku 2 Smlouvy o Evropské unii, že není dočasně po dobu jednoho roku schopen podílet se, plně nebo částečně, na relokační žadatelů. Takový členský stát by měl namísto toho poskytnout do rozpočtu EU finanční příspěvek ve výši 0,002 % HDP, který by pokryl pomoc na podporu úsilí vynakládaného všemi ostatními členskými státy s cílem vypořádat se se stavem nouze a s důsledky neúčasti tohoto členského státu na relokační. V případě částečné účasti na relokační se uvedená částka úměrně sníží. Uvedená částka by měla být přidělena do Azylového, migračního a integračního fondu jako účelově vázaný příjem.

Je třeba zajistit, aby nebyla dotčena úroveň solidarity s členským státem čelícím krizi, pokud jde o počet osob, jež mají být relokovány. Proto by alokace v rámci distribučního klíče, se kterými se počítalo pro členský stát, jenž učinil oznámení přijaté Komisí, měly být redistribuovány zbývajícím členským státům.

Návrh stanoví, že akt v přenesené pravomoci aktivující uplatnění relokačního mechanismu bude za těchto okolností pozměněn.

- **Doplňková opatření, která má učinit relokuje členský stát**

S ohledem na duální zásady solidarity a odpovědnosti návrh stanoví relokuje členskému státu povinnost předložit Komisi v den vstupu aktu v přenesené pravomoci v platnost plán obsahující opatření pro zajištění náležitého provedení krizového relokačního mechanismu. Když Komise vyzve členský stát k vypracování akčního plánu pro řešení krize v souladu s čl. 33 odst. 3 nařízení (EU) č. 604/2013, budou předložena opatření pro zajištění náležitého provedení krizového relokačního mechanismu jako součást tohoto akčního plánu, který by měl obsahovat širší opatření související s azylem mimo jiné s cílem posílit kapacitu jeho azylového systému. Návrh navíc specifikuje podmínky, za kterých může Komise rozhodnout o pozastavení uplatňování relokačního mechanismu ve prospěch členského státu, pokud nedodrží své povinnosti.

V neposlední řadě návrh připomíná pravidla, která lze použít, aby se řešily případy sekundárních přesunů žadatelů o mezinárodní ochranu a osob požívajících mezinárodní ochrany a aby se jim zabránilo, a stanoví nová pravidla v případech sekundárních přesunů osob požívajících mezinárodní ochrany, které po své relokační vstoupily na území jiného členského státu a nelegálně tam pobývaly. Zejména se stanoví, že členský stát relokační přijme zpět osobu požívající mezinárodní ochrany, která po své relokační předložila žádost v jiném členském státě než ve členském státě relokační nebo která na území jiného členského státu, než je členský stát relokační, pobývá bez povolení k pobytu.

- **Výpočet distribučního klíče**

1. Distribuční klíč

a) Populace – 40% váha

b) Celkový HDP – 40% váha

c) Průměrný počet žádostí o azyl za 5 předcházejících let na milion obyvatel s horním limitem stanoveným na 30 % společného efektu populace a HDP – 10% váha.

d) Míra nezaměstnanosti s horním limitem stanoveným na 30 % společného efektu populace a HDP – 10% váha

2. Vzorec

$$\text{Efekt populace}_{\text{CS/AS}} = \frac{\text{Populace}_{\text{CS/AS}}}{\text{Populace}_{\text{EU+}(32)}}$$

$$\text{Efekt HDP}_{\text{CS/AS}} = \frac{\text{HDP}_{\text{CS/AS}}}{\text{HDP}_{\text{EU+}(32)}}$$

$$\text{Efekt azylu}_{\text{CS/AS}} = \min \left\{ \frac{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{Průměr (5 předcházejících let) žadatelů na milion}_{\text{CS/AS}}}}{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{Průměr (5 předcházejících let) žadatelů na milion obyvatel}_{\text{CS/AS}}}}, 30\%(\text{Efekt populace}_{\text{CS/AS}} + \text{Efekt HDP}_{\text{CS/AS}}) \right\}$$

$$\text{Efekt nezaměstnanosti}_{\text{CS/AS}} = \min \left\{ \frac{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{Míra nezaměstnanosti}_{\text{CS/AS}}}}{\frac{1}{\sum_{i=1}^{32} \text{Míra nezaměstnanosti}_{\text{CS/AS}}}}, 30\%(\text{Efekt populace}_{\text{CS/AS}} + \text{Efekt HDP}_{\text{CS/AS}}) \right\}$$

$$\text{Kvóta s horním limitem}_{\text{CS/AS}} = \text{Alokace} * \left(40\% \text{ efekt populace}_{\text{CS/AS}} + 40\% \text{ efekt HDP}_{\text{CS/AS}} + 10\% \text{ efekt azylu}_{\text{CS/AS}} + 10\% \text{ efekt nezaměstnanosti}_{\text{CS/AS}} \right)$$

$$\text{Zbytková kvóta}_{\text{CS/AS}} = (\text{Alokace} - \sum_{i=1}^{32} \text{Kvóta s horním limitem}_{\text{CS/AS}i}) * (50\% \text{ efekt populace}_{\text{CS/AS}} + 50\% \text{ efekt HDP}_{\text{CS/AS}})$$

$$\text{Konečná alokační kvóta}_{\text{CS/AS}} = \text{Kvóta s horním limitem}_{\text{CS/AS}} + \text{Zbytková kvóta}_{\text{CS/AS}}$$

$$\text{Konečný podíl}_{\text{CS/AS}} (\text{de facto klíč}) = \frac{\text{Konečná alokační kvóta}_{\text{CS/AS}}}{\text{Alokace}} * 100 \%$$

3. Výpočet

Níže uvedená simulace má ukázat, jak se vypočte přidělení 120 000 žadatelů pro zemi X, pokud se budou účastnit všechny členské a přidružené (EU+) státy.

(a) Populace

Pro výpočet efektu kritéria populace na distribuční klíč se počet obyvatel země X vydělí počtem obyvatel všech 28 členských států a 4 přidružených států (EU+ = 32).

Příklad:

Populace země X: 4 625 885; součet populace zemí EU+: 521 959 960

$$\text{Efekt populace}_x = \frac{4.625.885}{521.959.960} = 0,89 \%$$

Efekt kritéria populace na distribuční klíč pro zemi X je 0,89 %.

(b) Celkové HDP

Pro výpočet efektu kritéria celkového HDP na distribuční klíč se celkové HDP země X vydělí součtem celkového HDP všech 28 členských států a 4 přidružených států (EU+ = 32).

Příklad:

Celkové HDP země X (v milionech eur): 185 411; Součet celkového HDP EU+ (v milionech eur): 14 854 924

$$\text{Efekt HDP}_x = \frac{185.411,7}{14.854.924} = 1,25 \%$$

Efekt kritéria HDP na distribuční klíč pro zemi X je 1,25 %.

(c) Průměrný počet žádostí o azyl za předchozích 5 let na milion obyvatel s horním limitem stanoveným na 30 % společného efektu populace a HDP – 10% váha

(nepřímá úměrnost)

Efekt žádostí o azyl na distribuční klíč je nepřímo úměrný, tzn. čím je počet žádostí o azyl vyšší, tím nižší je faktor.

Aby nemělo toto kritérium neúměrný efekt na celý klíč, použije se horní limit, přičemž hodnota efektu žádostí o azyl nemůže přesáhnout 30 % součtu efektu populace a HDP.

Příklad:

Průměrný počet žádostí o azyl za dobu 5 let na milion obyvatel v zemi X: 287 země X: 287, převrácená hodnota: $\frac{1}{287} = 0,00348$.

Součet průměrného počtu žádostí o azyl za dobu 5 let na milion obyvatel za celou EU+ (převrácená hodnota): 0,14831

$$\text{Efekt azylu}_x = \frac{\frac{1}{287}}{0,14831} = \frac{0,00348}{0,14831} = \underline{2,35 \%}$$

$$\text{Horní limit}_x = 30 \% (0,89 \% (\text{efekt populace}) + 1,25 \% (\text{efekt HDP})) = \underline{0,64 \%}$$

Skutečný efekt kritéria žádostí o azyl pro zemi X je 2,35 %, ale pro výpočet klíče se použije hodnota horního limitu (0,64 %).

(d) Míra nezaměstnanosti s horním limitem stanoveným na 30 % společného efektu populace a HDP – 10% váha

Stejně jako v případě kritéria žádostí o azyl, je efekt míry nezaměstnanosti na klíč nepřímo úměrný, tzn. čím je počet žádostí o azyl vyšší, tím nižší je faktor. Aby nemělo toto kritérium neúměrný efekt na celý klíč, použije se horní limit, přičemž hodnota efektu míry nezaměstnanosti nemůže přesáhnout 30 % součtu efektu populace a HDP.

Příklad:

Míra nezaměstnanosti v zemi X: 11,3 %, převrácená hodnota: $\frac{1}{11,3} = 0,0884955$

Součet všech mír nezaměstnanosti v EU+ (převrácená hodnota): 4,345698

Efekt míry nezaměstnanosti $x = \frac{0,0884955}{4,345698} = \underline{2,04 \%}$

30% horní limit $x = \underline{0,64 \%}$

Skutečný efekt kritéria míry nezaměstnanosti pro zemi X je 2,04 %, ale pro výpočet klíče se použije hodnota horního limitu (0,64 %).

(e) Alokace při aplikaci horního limitu 120 000 žadatelů na zemi X

Příklad:

Alokace_x = 120 000 * (40% efekt populace (0,89 %) + 40% efekt HDP (1,25 %) + 10% efekt žádostí o azyl (s aplikací horního limitu) – 0,64 % + 10% efekt míry nezaměstnanosti (s aplikací horního limitu) – 0,64%) = 1178

Alokace pro zemi X s aplikací horního limitu: 1178

(f) Alokace zbývajících míst

Vzhledem k hornímu limitu bude muset být alokován určitý počet zbývajících míst. Distribuce těchto míst bude vycházet z efektu populace a HDP (50 % – 50 %) pro danou zemi. Zbývajících místa jsou pak připočtena k alokaci omezené horním limitem.

Příklad:

Alokace pro zemi X s aplikací horního limitu: 1178;

Součet alokací omezených horním limitem na celou EU+: 102 801;

Stále musí být alokována zbývajících místa: 17 199

Zbývajících místa_x = 17 199 * (50% efekt populace + 50% efekt HDP) = 17 199 * 1,07 % = 184

Konečná alokace žadatelů pro zemi X je 1362 a klíč činí 1,13 %

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se zřizuje krizový relokační mechanismus a mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 78 odst. 2 písm. e) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 stanoví postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států na základě objektivních kritérií stanovených ve své kapitole III.
- (2) V souladu s článkem 80 Smlouvy by se politiky Unie a jejich provádění v oblasti kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví měly řídit zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy a akty Unie přijaté v této oblasti musí obsahovat vhodná opatření pro používání této zásady.
- (3) Uplatňování tohoto nařízení (EU) č. 604/2013 mohou ohrozit stavy mimořádného tlaku na azylový systém některého členského státu. I když uvedené nařízení stanoví postup pro včasné varování, připravenost a řešení krizí v oblasti azylu, neumožňuje odchýlit se v takových situacích od těchto stanovených kritérií příslušnosti. Aby byla zajištěna rovnováha mezi členskými státy při řešení těchto stavů nouze a aby byl zajištěn rychlý přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany, měl by být proto zřízen krizový mechanismus pro relokační žadatelů, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu. Uplatněním relokačních opatření v případě konkrétního členského státu by neměla být dotčena možnost uplatnit na stejné členské státy

současně čl. 33 odst. 3 tohoto nařízení. Ustanovení čl. 33 odst. 3 tohoto nařízení není podmínkou uplatnění relokačních opatření.

- (4) Uplatněním relokačních opatření v případě konkrétního členského státu by neměla být dotčena možnost Rady přijmout na návrh Komise v souladu s čl. 78 odst. 3 dočasná opatření v případě stavu nouze v členském státě v důsledku náhlého přílivu státních příslušníků třetích zemí.
- (5) Na krizový relokační mechanismus by mělo být nahlíženo v souvislosti širšího souboru opatření, která budou členské státy možná muset učinit pro zajištění účinných migračních politik, a to včetně oblasti prvního přijímání a navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají právo zůstat na území členských států v souladu s ustanoveními směrnice 2008/115/ES (tzv. „ohniskový“ přístup).
- (6) Komise právě provádí komplexní posouzení dublinského nařízení, které může vést k rozsáhlejší revizi dublinského systému.
- (7) Počítá se zavedením jasného a fungujícího relokačního systému založeného na Eurostatem definované prahové hodnotě průměrné míry kladně vyřízených rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany v průběhu řízení na prvním stupni na úrovni Unie z celkového počtu rozhodnutí o žádostech o azyl a mezinárodní ochranu přijatých na prvním stupni na úrovni Unie, a to na základě nejnovějších dostupných statistik. Na jedné straně by tato prahová hodnota měla v maximální možné míře zajistit, aby všichni žadatelé, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, měli možnost plně a rychle požívat svých práv na ochranu v členském státě relokace. Na druhou stranu by v maximální možné míře zabránila, aby žadatelé, kteří pravděpodobně obdrží zamítavé rozhodnutí o své žádosti, byli relokováni do jiného členského státu, a tudíž si nedovoleně prodlužovali svůj pobyt v Unii. Měla by být použita prahová hodnota 75 %, která vychází z nejnovějších dostupných aktualizovaných čtvrtletních údajů Eurostatu o prvostupňových rozhodnutích.
- (8) Relokace žadatelů, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, by měla proběhnout na základě vzorce distribučního klíče uvedeného v příloze III. Navrhovaný distribuční klíč by měl být založen na a) velikosti populace (40% váha), b) celkovém HDP (40% váha), c) průměrném počtu žádostí o azyl na jeden milion obyvatel v období 2010–2014 (10% váha, s horním limitem stanoveným na 30% společného efektu populace a HDP na klíč, aby se předešlo neúměrnému vlivu tohoto kritéria na celkovou distribuci) a d) míře nezaměstnanosti (10 % váha, s horním limitem stanoveným na 30 % společného efektu populace a HDP na klíč, aby se předešlo neúměrnému efektu tohoto kritéria na celkovou distribuci).
- (9) Pokud členský stát za výjimečných okolností a s uvedením řádně podložených důvodů slučitelných se základními hodnotami Unie zakotveným v článku 2 Smlouvy o Evropské unii oznámí Komisi, že dočasně není schopen se zcela nebo částečně podílet na relokaaci žadatelů po dobu jednoho roku, měl by namísto toho poskytnout do rozpočtu EU finanční příspěvek ve výši 0,002 % HDP, který by pokryl pomoc na podporu úsilí vynakládaného všemi ostatními členskými státy s cílem vypořádat se se stavem nouze a s důsledky neúčasti tohoto členského státu na relokaaci. V případě částečné účasti na relokaaci by se uvedená částka měla úměrně snížit. Uvedená částka by měla být přidělena do Azylového, migračního a integračního fondu jako účelově vázaný příjem.

- (10) Je třeba zajistit, aby nebyla dotčena úroveň solidarity s členským státem čelícím stavu nouze, pokud jde o počet osob, jež mají být relovány. Proto by alokace v rámci distribučního klíče, se kterými se počítalo pro členský stát, jenž učinil oznámení přijaté Komisí, měly být redistribuovány zbývajícím členským státům.
- (11) Je nutno zajistit zavedení rychlého relokačního postupu a jeho provádění doprovázet těsnou administrativní spoluprací mezi členskými státy a operativní podporou ze strany úřadu EASO.
- (12) Během celého relokačního postupu až do provedení přesunu žadatele by se měl brát ohled na národní bezpečnost a veřejný pořádek. Pokud má členský stát přiměřené důvody považovat žadatele za hrozbu pro svou národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, měl by o tom informovat ostatní členské státy, a to plně se zohledněním základních práv žadatele včetně příslušných pravidel o ochraně údajů.
- (13) Při rozhodování o tom, kteří žadatelé s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany by měli být relováni z relokujiícího členského státu, je třeba dát přednost zranitelným žadatelům ve smyslu článků 21 a 22 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU¹². V tomto ohledu by měly být prvořadě zvláštní potřeby žadatelů, včetně zdraví. Prvořadý ohled se musí vždy brát na nejlepší zájmy dítěte.
- (14) Začlenění žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří ji jednoznačně potřebují, do hostitelské společnosti je základem dobře fungujícího společného evropského azylového systému. Proto by se při rozhodování o tom, který konkrétní členský stát by měl být členským státem relokace, měly brát zvlášť v úvahu specifické kvalifikace a charakteristiky dotyčných žadatelů, které mohou usnadnit jejich integraci do členského státu relokace, například jejich jazykové dovednosti a jiné konkrétní ukazatele na základě prokázaných rodinných, kulturních či sociálních vazeb. V případě obzvláště zranitelných žadatelů by měla být zohledněna schopnost členského státu relokace poskytnout těmto žadatelům odpovídající podporu a nezbytnost zajištění spravedlivější distribuce těchto žadatelů mezi členskými státy. S řádným zohledněním zásady nediskriminace mohou členské státy relokace uvést své preference týkající se žadatelů na základě výše uvedených informací, na základě kterých relokujiící členský stát může po konzultaci s úřadem EASO a případně styčnými úředníky vypracovat seznamy případných žadatelů určených pro relokaci do daného členského státu.
- (15) Jmenování styčných důstojníků členských států v relokujiícím členském státě by mělo usnadnit účinné provádění relokačního řízení, včetně správného určení žadatelů, kteří by mohli být relováni s ohledem zejména na jejich zranitelnost a kvalifikaci. Pokud jde o jmenování styčných důstojníků v relokujiícím členském státě, tak o plnění jejich úkolů, měl by si členský stát relokace a relokujiící členský stát vyměnit všechny příslušné informace a nadále by měly úzce spolupracovat po celou dobu relokačního postupu.
- (16) Měla by být přijata opatření za účelem zamezení sekundárním přesunům relovovaných osob z členského státu relokace do jiných členských států. Žadatelé by zejména měli být informováni o důsledcích následného nelegálního přesunu v rámci členských států a o tom, že pokud jim příslušný členský stát poskytne mezinárodní

¹²

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 96).

ochranu, v zásadě mají nárok pouze na práva spojená s mezinárodní ochranou v tomto členském státě.

- (17) Aby se zamezilo sekundárním přesunům osob požívajících mezinárodní ochrany, měly by členské státy rovněž informovat osoby požívající mezinárodní ochrany o podmínkách, za kterých mohou legálně vstoupit a pobývat v jiném členském státě, a mohou jim uložit oznamovací povinnosti. Dále pro zajištění, aby osoby požívající mezinárodní ochrany, které vstoupily na území jiného členského státu, než je členský stát relokace, aniž by splňovaly podmínky pro pobyt v tomto jiném členském státě, byly přijaty zpět členským státem relokace, je nutné zahrnout do oblasti působnosti tohoto nařízení osoby požívající mezinárodní ochrany, které byly relokovány.
- (18) Harmonizace podmínek pro přijímání mezi členskými státy by dále v souladu s cíli stanovenými ve směrnici 2013/33/EU měla pomoci omezit sekundární přesuny žadatelů o mezinárodní ochranu způsobené rozdílností v podmínkách přijímání. S cílem dosáhnout stejného cíle by měly členské státy zvážit, zda žadatelům o mezinárodní ochranu uloží oznamovací povinnosti a poskytnou materiální podmínky přijímání, mezi které patří případně ubytování, strava a ošacení pouze ve formě věcného plnění, zajišťující, že žadatelé jsou přímo přesunuti do členského státu relokace. Obdobně během doby prověřování žádostí o mezinárodní ochranu, jak stanoví azylové a schengenské *acquis*, by členské státy neměly, mimo vážné humanitární důvody, vydávat vnitrostátní cestovní doklady ani jim poskytovat jinou podporu, například finanční, která by jim mohla usnadnit nelegální přesuny do jiných členských států. V případě nelegálních přesunů do jiných členských států by měli být žadatelé posláni zpět do členského státu relokace.
- (19) Pro včasné řešení stavů nouze v důsledku extrémního migračního tlaku na azylový systém konkrétních členských států by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU rovněž v souvislosti s posuzováním uplatnění relokačních opatření v případě konkrétního členského státu, jakož i pozastavením uplatňování těchto opatření.
- (20) Při přijímání aktů v přenesené pravomoci Komise nepřekročí míru ověřování splnění relokačních podmínek i ostatních prvků, jak je stanoveno v čl. 33 písm. a) 4 a čl. 33 písm. d) 2 tohoto nařízení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni. Při přípravě a vypracování aktu v přenesené pravomoci by Komise měla zajistit, aby byly příslušné dokumenty předány současně, včas a vhodným způsobem Evropskému parlamentu a Radě.
- (21) *[V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámily tyto členské státy své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]*

NEBO

- (21) *[V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se tyto členské státy neúčastní přijímání tohoto nařízení, a proto pro ně není závazné ani použitelné.]*

NEBO

- (21) *[V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Spojené království neúčastní přijímání tohoto nařízení, a proto pro ně není závazné ani použitelné.]*
- (22) *V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Irsko (dopisem ze dne ...) své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]*
- NEBO
- (21) *[V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Spojené království (dopisem ze dne ...) své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]*
- (22) *V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.]*
- (22) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro něj není závazné ani použitelné.
- (23) Nařízení (EU) č. 604/2013 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EU) č. 604/2013 se mění takto:

- (1) V článku 2 se doplňují tato písmena, která znějí:
- „o) „relokací“ přesun žadatele z území členského státu, který je podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení příslušný pro posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu (dále jen „relokující členský stát“) na území členského státu relokace;
- p) „členským státem relokace“ členský stát, který se podle tohoto nařízení stane příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu po relokaci dotčeného žadatele na území tohoto členského státu.“
- (2) V čl. 4 odst. 1 se doplňuje nové písmeno, které zní:
- „g) případném relokačním postupu stanoveném v oddíle VII kapitoly VI.“
- (3) V čl. 18 odst. 1 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„e) přijmout zpět za podmínek stanovených v člancích 23, 24, 25 a 29 osobu požívající mezinárodní ochrany, která po své relokaci předložila žádost v jiném členském státě než ve členském státě relokace nebo která na území jiného členského státu, než je členský stát relokace, pobývá bez povolení k pobytu.“

(4) V kapitole VI se doplňuje nový oddíl VII, který zní:

„KAPITOLA VII

Krizový relokační mechanismus

Článek 33 a

Krizový relokační mechanismus

1. Když na základě podložených informací, a to zejména informací shromážděných podpůrným úřadem podle nařízení (EU) č. 439/2010 a Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie zřízenou nařízením Rady (ES) č. 2007/2004*, Komise zjistí, že členský stát čelí stavu nouze ohrožujícímu uplatňování tohoto nařízení vzhledem k extrémnímu tlaku v důsledku intenzivního a neúměrného přílivu státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, který klade značné požadavky na jeho azylový systém, použije se ve prospěch daného členského státu krizový relokační mechanismus ve smyslu odstavce 2.

2. Podle krizového relokačního mechanismu prověří řadu žádostí o mezinárodní ochranu členský stát relokace odchylně od zásady stanovené v čl. 3 odst. 1, podle kterého žádost o mezinárodní ochranu posuzuje ten členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Navíc se odchylně od článků 21, 22 a 29 použijí podrobná pravidla postupu stanovená v příloze IV.

3. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 45 týkající se uplatnění krizového relokačního mechanismu ve prospěch členského státu.

4. V aktech v přenesené pravomoci ve smyslu odstavce 3 Komise:

- a) ověří, že v relokujícím členském státě jde o stav nouze ve smyslu odstavce 1,
- b) určí počet osob, které mají být z tohoto členského státu relovány;
- c) určí distribuci těchto osob mezi členskými státy pomocí vzorce pro distribuční klíč ve smyslu článku 33b a
- d) stanoví dobu uplatňování krizového relokačního mechanismu.

5. Při ověřování, zda jde o stav nouze ve smyslu odst. 4 písm. a), Komise zjišťuje, zda jde o nouzi v takovém rozsahu, jenž vyvíjí extrémní tlak dokonce i na dobře připravený azylový systém, který funguje v souladu se všemi příslušnými aspekty azylového *acquis* EU, a to rovněž s ohledem na velikost dotyčného členského státu.

Při tomto posuzování Komise mimo jiné zohlední celkový počet žadatelů o mezinárodní ochranu a nelegálních vstupů státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti za šest měsíců předcházejících přijetí aktu v přenesené pravomoci, zvýšení těchto počtů ve srovnání se stejným obdobím v předcházejícím roce, jakož i počet žádostí v přepočtu na obyvatele v relokujícím členském státě za předcházejících 18 měsíců ve srovnání s unijním průměrem.

6. Pro určování počtu osob, které mají být relovány ve smyslu odst. 4 písm. b), Komise zohlední především následující záležitosti:

- a) počet žadatelů o mezinárodní ochranu v přepočtu na obyvatele v relokuujícím členském státě za 18 měsíců, a především za šest měsíců předcházejících přijetí aktu v přenesené pravomoci, ve srovnání s unijním průměrem;
- b) kapacitu azylového systému daného členského státu a
- c) účast tohoto členského státu na předchozích iniciativách solidarity, jakož i rozsah, ve kterém tento členský stát využíval předchozích solidárních opatření EU.

Počet osob, které mají být relovány, nepřesáhne 40 % počtu žádostí předložených danému členskému státu za šest měsíců předcházejících přijetí aktu v přenesené pravomoci.

Článek 33b

Distribuční klíč

1. Relokace se uskuteční v souladu se vzorcem pro distribuční klíč v souladu s přílohou III.
2. Členský stát může ve výjimečných případech do jednoho měsíce ode dne vstupu aktu v přenesené pravomoci ve smyslu čl. 33a odst. 3 v platnost oznámit Komisi, že není dočasně schopen podílet se, plně nebo částečně, na relokaci žadatelů z relokuujících členských států, přičemž uvede řádně podložené důvody, které jsou slučitelné se základními hodnotami Unie zakotvenými v článku 2 Smlouvy o Evropské unii. Komise tyto důvody posoudí a vydá rozhodnutí určené danému členskému státu. Pokud Komise shledá, že oznámení je řádně podložené, členský stát na dobu jednoho roku osvobodí od povinnosti podílet se na relokaci žadatelů, a namísto toho poskytne do rozpočtu EU finanční příspěvek ve výši 0,002 % HDP; v případě částečné účasti na relokaci se uvedená částka proporcionálně sníží. Tento příspěvek se použije na financování pomoci na podporu úsilí vynakládaného všemi ostatními členskými státy s cílem vypořádat se s krizovou situací a s důsledky neúčasti tohoto členského státu na relokaci, a to v souladu s ustanoveními nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond, mění rozhodnutí Rady 2008/381/ES a zrušují rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 573/2007/ES a č. 575/2007/ES a rozhodnutí Rady 2007/435/ES¹³. Příspěvek představuje účelově vázaný příjem ve smyslu čl. 21 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002¹⁴.

Komise pozmění akt v přenesené pravomoci ve smyslu čl. 33a odst. 3 za účelem redistribuce alokací podle distribučního klíče, se kterými se počítalo pro jakýkoli členský stát, jenž učinil oznámení přijaté Komisí v souladu s první větou tohoto odstavce, do zbývajících členských států v souladu se vzorcem pro distribuční klíč stanoveným v příloze III.
3. Účast členského státu na relokaci v souladu s distribučním klíčem je pozastavena, pokud je členský stát relokuujícím členským státem.

Článek 33c

¹³ Úř. věst. L 150, 20.5.2014, s. 168.

¹⁴ Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1.

Rozsah krizového relokačního mechanismu

1. Relokace se uskuteční pouze v případě žadatelů, kteří podali žádost o mezinárodní ochranu v členském státě, jenž čelí stavu nouze ve smyslu čl. 33a odst. 1, a pokud by pro ně byl tento stát jinak příslušný podle kritérií pro určení příslušného členského státu stanovených v kapitole III.
2. Relokace se uplatní pouze u žadatelů, kteří jsou státními příslušníky zemí, u nichž podíl rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany na celkovém počtu rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu přijatých na prvním stupni ve smyslu kapitoly III směrnice 2013/32/EU představuje podle nejnovějších dostupných čtvrtletních údajů Eurostatu týkajících se celé Unie v průměru 75 % nebo více. V případě osoby bez státní příslušnosti se vezme v úvahu země předchozího obvyklého bydliště. Čtvrtletní aktualizace se vezme v úvahu pouze v případě žadatelů, kteří ještě nebyli určeni jako žadatelé, již by mohli být relováni v souladu s bodem 3 přílohy IV.

Článek 33d

Doplňková opatření, která má učinit relokuující členský stát

1. Relokuující členský stát předloží v den vstupu aktu v přenesené pravomoci ve smyslu čl. 33a odst. 3 v platnost Komisi plán obsahující opatření pro zajištění náležitého provedení krizového relokačního mechanismu. Tato opatření jsou případně předkládána jako součást akčního plánu pro řešení krize v souladu s čl. 33 odst. 3. Relokuující členský stát tato opatření v plném rozsahu provede.
2. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 45 pro pozastavení uplatňování krizového relokačního mechanismu ve prospěch členského státu, pokud relokuující členský stát nedodržuje povinnosti ve smyslu odstavce 1. Nejdříve dá Komise dotyčného členského státu možnost vyjádřit se. Toto pozastavení nemá vliv na přesuny žadatelů, které ještě nebyly vyřízeny po souhlasu členského státu relokace podle bodu 4 přílohy IV.“

(5) V článku 45 se doplňují nové odstavce, které znějí:

„6. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci ve smyslu článků 33a a 33d je svěřena Komisi na dobu 5 let ode dne [*the date of entry into force of this Regulation – OPOCE should replace with exact date*]. Komise vypracuje zprávu o přenesené pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.

7. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci ve smyslu článků 33a a 33d kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

8. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článků 33a a 33d vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou týdnů ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo

Rady se tato lhůta prodlouží o dva týdny. Akt v přenesené pravomoci je uplatňován nejdéle po dobu dvou let.“

(6) Doplňují se nové přílohy III a IV ve znění uvedeném v příloze tohoto nařízení.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda*